

Tampereen yliopisto
Tampereen ammattikorkeakoulu

Kampuskehityksen Nykytila-analyysi

KOOSTE

Ihminen
ratkaisee.

Kampuskehityksen kevät 2019

Käsissäsi on kampuskehityksen tilojen ja tilankäytön nykytila-analyysin lyhyt kooste, joka nostaa esiin ensimmäisiä löydöksiä kampuskehityksen pohjaksi kerätystä tiedosta.

Kampuskehityksen nykytila-analyysiä on tehty seuraavalla sivulla näkyvällä viitekehyksellä tietoa keräten helmi-toukokuun 2019 aikana. Kerätyn tiedon avulla tavoitteena on luoda kattava kuva kokonaisuudesta, koskien muun muassa tilojen määrää ja jakaumia eri käyttäjien kesken, tilojen teknisiä ja toiminnallisia yleis- ja erityispiirteitä, palveluita, tilojen käyttöä ja niihin liittyvää käyttökulttuuria ja toimintamalleja sekä tilankäyttöön liittyviä rakenteita.

Haasteena tiedonkeruussa on ollut organisaation nuoruus. Järjestelmistä saatava tieto ei ole täysin yhdenmukaista tai vertailtavaa ja sen saavutettavuus on ollut paikoin haastavaa, mikä saattaa näkyä epätarkkuutena tai puutteina aineistossa. Kerätyn tiedon tulkinta jatkuu. Tietoa hyödynnetään tulevaisuudessa pohdittaessa kampusympäristöjen kehittämistä ja sitä täydennetään myöhemmin yksilöityvien tarpeiden mukaan.

Eri lähteistä kerättyä määrällistä ja laadullista toimintaympäristödataa on täydennetty haastatteluilla, joita on tehty kevään aikana noin viisikymmentä. Haastateltavat ovat edustaneet yliopiston ja ammattikorkeakoulun johtoa, luottamusjohtoa ja avaintoimijoita, lisäksi opiskelijanäkökulmaa on haettu TREY:n ja Tamkon kautta.

Haastattelujen kautta syntyivät näkemykset kampuskehityksen tärkeimmistä tekijöistä, teeseistä. Teesejä täydennettiin kahden viikon aikana avoimen Flinga-alustan avulla siten, että henkilöstö- ja opiskelijanäkemykset kampusvision kannalta tärkeistä asioista kerättiin omille alustoilleen. Teesit esitellään tässä koosteessa.

Tavoitteenamme on luoda jaettujen tila- ja infra-resurssien sekä toimivan fyysisen ja digitaalisen ympäristön integraation kautta vastuullisuutta. Tämä tavoite on linjassa laajemman korkeakoulu-ympäristökehityksen kanssa ja näkyy niin ikään toimitilakehityksen trendeissä. Vastuullisuus näkyy muun muassa jaettujen resurssien kautta saavutettavana kustannustehokkuutena, tilojen parantuneena käyttöasteena ja monikäyttöisyyden jalkautumisena toimintaympäristöön.

Kampuskehitys pyrkii osaltaan edistämään koko yhteisön tavoittelemien läpimurtojen toteuttamista. On myös tärkeä muistaa, että kampusympäristömme kehityksellä tuetaan yhteisön strategian jalkautumista sekä uutta yhteisöllisyyttä ja toimintakulttuuria. Tässä korostuu tarve viedä toiminnallista ja tilallista kehitystä eteenpäin tiiviisti rintarinnan. Korkeakoulu-yhteisön tiloja ja niiden hallinta-, omistajuus- ja palvelurakenteisiin liittyviä tekijöitä koskevien ratkaisujen tulisi olla luonteeltaan sellaisia, että ne tukevat yhdessä tekemistä ja jaettuja resursseja.

Tulevaa rakennamme faktapohjalle, jonka perusteella luodaan sosiaalisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja kulttuurillisesti kestävä käyttäjätarpeiden mukaiset kampusympäristöt.

Tässä kohti paikallaan on iso kiitos kaikille tiedonkeruun ja työstämisen urakkaan osallistuneille sekä haastateltaville. Haastattelut koin tärkeiksi kohtaamisiksi ja ikkunaksi uuteen yhteisöön ja niiden merkitys kokonaiskäsityksen luomisessa on ollut suuri.

Työ sen tulevaisuuden tavoitteen eteen, että Tampereen korkeakoulu-yhteisön kampusympäristö toimii ja tunnetaan suunnannäyttäjänä koti- ja ulkomailla jatkuu yhdessä!

Satu Hyökki
johtaja,
Kampuskehitys

P.S. Tässä koosteessa sitaateissa löytyvät nostot ovat poimintoja antoisista haastatteluista.

”Erilaisuudesta nousevat tulevaisuuden mahdollisuudet”

Kampuskehityksestä sanottua,
haastattelut tehty keväällä 2019.

Nykytila-analyysin viitekehys

TILAT - mitä?

neliömäärät (m²), tilatyyppit, tilajakaumat, kunto, erityispiirteet, muuntojoustavuus (tekn.), tilakustannukset, varustelut, energiaratkaisut, turvallisuusratkaisut

TOIMINTAYMPÄRISTÖ – minkälainen?

käyttötarkoituksenmukaisuus, saavutettavuus, avoimuus, ekologisuus, muunneltavuus, digitaalisuus, esteettisyys, sisäilmaolosuhteet, taloautomaatio, turvallisuuskulttuuri

TOIMINTA – miten?

varausasteet vs. käyttöasteet, käyttötavat, vastuullisuus, tilavaraukset, yhteiskäyttöaste, tilahallinta, toimintakulttuuri, monitoimijaisuus, käyttösisällöt, palvelut, yhteisöllisyys

TOIMIJAT – ketkä?

käyttäjryhmät, verkostot, sidonnaisuudet, palveluntuottajat (sis./ulk.), johtaminen, omistajuus, hallinta, maksajat

Korkeakouluuyhteisön kampukset

Yhteisömme kampukset käsittävät yhteensä noin 270 000 m² tiloja, jotka toimivat 30 000 opiskelijan ja 4400 henkilöstön jäsenen arjen ympäristöinä. Näiden ympäristöjen tukemina vuositasolla syntyy 6000 tutkintoa seitsemästä tiedekunnasta ja yhdeksältä koulutusalaalta.

Kokonaisuus muotoutuu ympäri Pirkanmaata sijoittuvista kampusalueista ja rakennuksista. Pääkampukset löytyvät Hervannasta, Keskustasta ja Kaupista (2). Tampereen ympäristön kampukset näkyvät alla olevasta kartasta.

Omistajuus vaihtelee kampuksien välillä. Hervannan kaikki tilat ovat Suomen Yliopistokiinteistöjen (SYK) omistuksessa. Keskustan osalta rakennuksista Päätalon puoleiset ovat SYK:in kiinteistöjä ja kadun toiselta puolelta löytyvät Linna ja Virta säätiö- ja rahoitusyhtiöomisteisia. Kaupin kampuksen tiloissa on sekä säätiöomistajuutta että SYK:n tiloja. TAMK on omistajana Pääkampuksen tiloissa ja sen muut tilat ovat vuokrattuja yrityksiltä, yhdistyksiltä, säätiöiltä ja kaupungilta.

Kansallisesti tilankäyttöintensiteetti suhteessa henkilöstön ja opiskelijoiden määrään asettuu vuoden 2018 tietojen mukaan yliopiston tilojen osalta vähän Suomen keskiarvon alapuolelle (Tampere 12 m²/henkilöstö + opiskelijat, keskiarvo 13 m² henkilöstö + opiskelijat).

Tampereen korkeakouluuyhteisössä ammattikorkeakoulun tilankäyttö on opiskelijamäärien suhteessa noin puolet tehokkaampaa kuin yliopiston. Neliösuhdelukuun kokonaisneliötasolla (yleisesti käytetty vertailuluku) merkittävästi vaikuttava asia on labrojen ja erityistilojen osuus, joka kohdistuu erityisesti teknisiin ja taiteen aloihin.

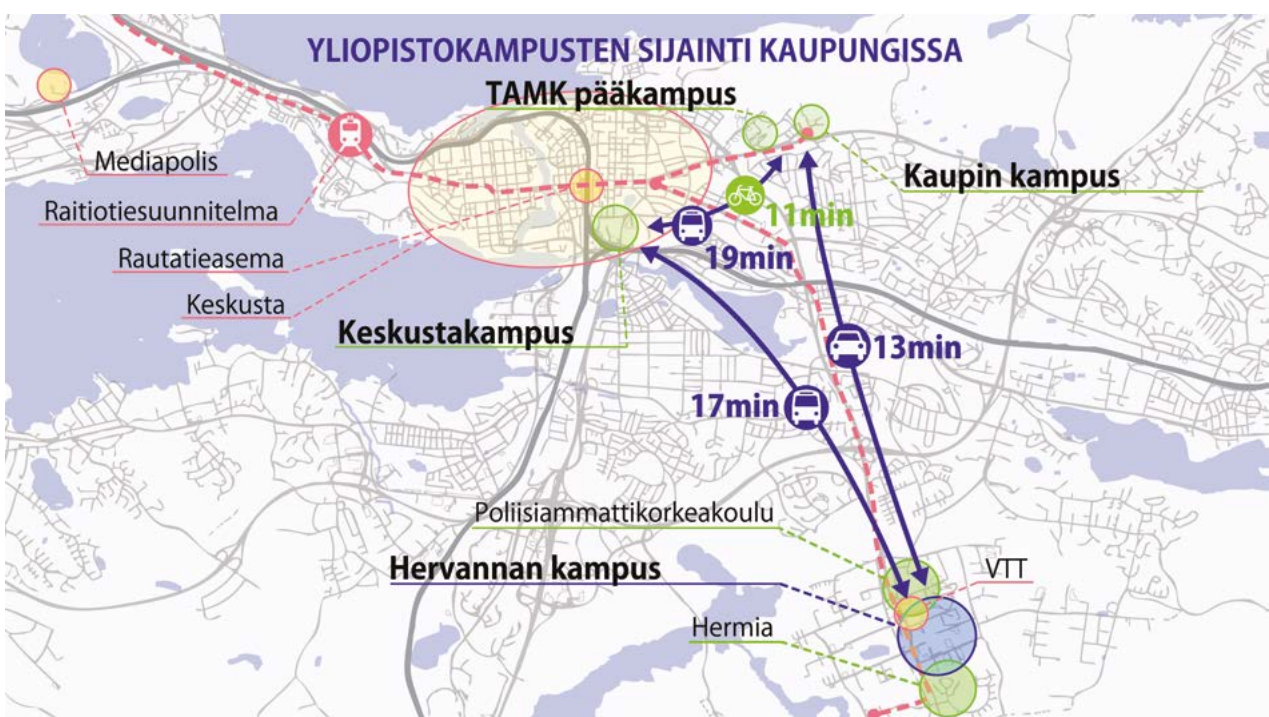
Kampusten sijainti kaupungissa

Välimatkat kampusten välillä

Kauppi–keskusta noin 3 km

Keskusta–Hervanta noin 8 km

Hervanta–Kauppi noin 8 km

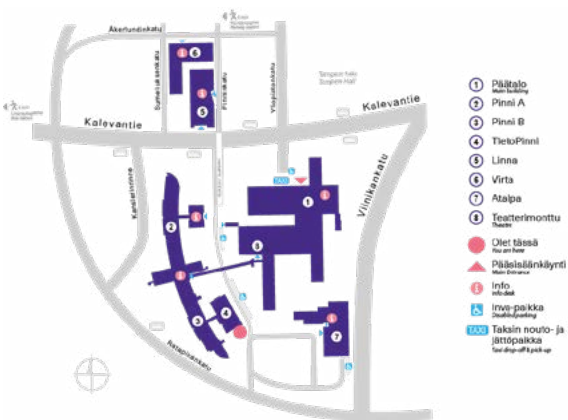

HERVANNAN KAMPUS

- Sijaitsee Hervannan kaupunginosassa 7 km Tampereen keskustasta
- Rakennukset omistaa Suomen Yliopistokiinteistöt Oy (SYK)
- Koko kampus 102 200 m²*
- Opiskelijamäärä 7800, FTE-luku 5600**
- 1550 HTV (henkilötyövuotta)
- Keskeiset käyttäjät: Tekniikan ja luonnontieteiden tiedekunta (ENS), Rakennetun ympäristön tiedekunta (BEN), Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta (ITC)

*) Kaikki tilat koostuvat käyttäjille sopimuksen mukaan kohdennetuista tiloista (paying+) ja yhteistiloista. Teknisiä tiloja ei ole mukana.

**) FTE-luku saadaan määrittelemällä opiskelijan läsnäolon ja opintasuorituksen perusteella tämän poissaolo, osa- tai kokoaikaisuus.

KESKUSTAKAMPUS

- Sijaitsee Tampereen keskustassa
- Rakennukset omistaa SYK (3 kpl), Hemfosa Finland Oy Ab ja Tampereen Yliopiston Tukisäätiö
- Koko kampus 86 500 m²
- Opiskelijamäärä 11 600, FTE-luku 8400
- 1290 HTV
- Keskeiset käyttäjät: ITC, Johtamisen ja talouden tiedekunta (MAB), Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta (EDU), Yhteiskuntatieteiden tiedekunta (SOC)

TAMK PÄÄKAMPUS

- Pääkampus sijaitsee Kaupissa Kuntokadulla. TAMKilla on myös useita etäkampusia.
- Rakennukset omistaa TAMK ja Tampereen kaupunki
- Koko kampus 48 000 m²
- Opiskelijamäärä 10 300, FTE-luku 8300
- 680 HTV
- Keskeiset käyttäjät ja yksiköt: Ammatillinen opettajakoulutus, Liiketoiminta ja palvelut, Rakentaminen ja ympäristötekniikka, Taide, musiikki ja media, Teollisuustekniikka, Terveys ja sosiaalipalvelut

KAUPIN KAMPUS

- Sijaitsee Kaupissa, lähellä yliopistollista sairaalaa TAYS
- Rakennuksen omistaa SYK ja Tampereen yliopistolaisen sairaalan tukisäätiö
- Koko kampus 29 700 m²
- Opiskelijamäärä 1560, FTE-luku 1260
- 560 HTV
- Keskeiset käyttäjät: Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta (MET), Yhteiskuntatieteiden tiedekunta (SOC)

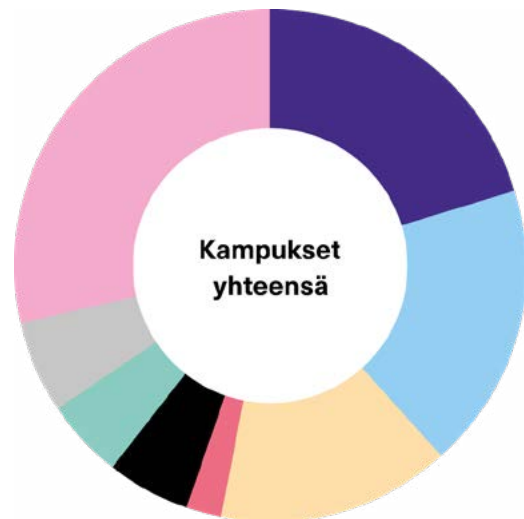
Tilajakaumat ja kustannukset

Tilajakaumien ylätason tunnusluvut on tässä koosteessa esitetty vain kampus-tasoilla keskeisimpiin tilatyyppeihin jaoteltuna. Suurimpia tilatyyppejä koko yhteisön tasolla ovat yhteistilat, toimistotilat sekä laboratorio ja erityistilat -kokonaisuus. Erityistiloissa mukana ovat liikuntatilat, kirjastot, konehuoneet jne. Puhtaasti laboratoriotilojen kokonaisuus on esitetty erikseen. Kustannukset esitetään kampuksella.

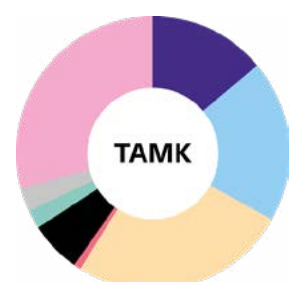
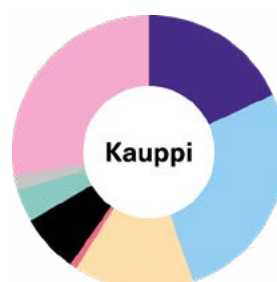
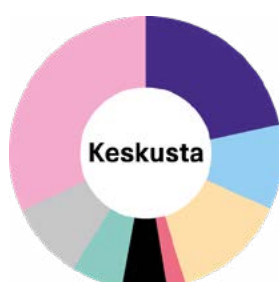
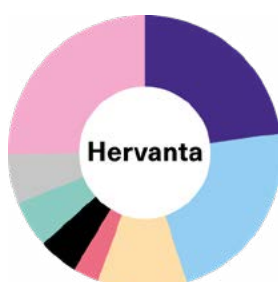
Seuraavissa taulukoissa ja kaavioissa esitetään kampuksittainen neliöjakautuminen eri tilatyyppeihin. Yhteistiloja lukuunottamatta tilat ovat suoraan eri käyttäjille sopimusten mukaan kohdennettuja tiloja (paying +). Yhteistilat tarkoittavat vapaasti käytettävissä olevia tiloja eli auloja,

käytäviä, porrashuoneita, wc:itä, yms, joiden kustannukset jyvitetään sopimuksen mukaan käytössä oleville neliöille. Tiedot ovat vuodelta 2019 ja peräisin tilahallintajärjestelmästä. Luvut on pyöristetty.

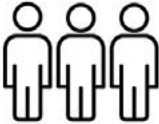
Tilatyyppi	Neliömäärä, kaikki kampukset
■ Toimisto- ja aputilat	54 600
■ Laboratoriot ja erityistilat	48 900
■ Oppimistilat	39 600
■ Kokoustilat	5 600
■ Sosiaalitilat	14 500
■ Varastot	13 200
■ Muut tilat	13 700
■ Yhteistilat	76 500
Yhteensä	266 800

Tilatyyppi	Hervanta neliömäärä	Keskusta neliömäärä	Kauppi neliömäärä	TAMK neliömäärä, vain pääkampus
■ Toimisto- ja aputilat	23 300	19 300	5 400	6 700
■ Laboratoriot ja erityistilat	22 900	8 900	7 900	9 300
■ Oppimistilat	10 800	12 100	4 300	12 400
■ Kokoustilat	3 000	1 900	200	500
■ Sosiaalitilat	4 900	4 700	2 100	2 900
■ Varastot	5 600	5 400	1 100	1 100
■ Muut tilat	5 800	6 000	600	1 300
■ Yhteistilat	25 900	28 200	8 300	14 000
Yhteensä	102 200	86 500	29 700	48 000

m² / OPISKELIJA

11 6 TAMK
14 YO

Korkeakouluyhteisön tilojen pinta-ala oli keskimäärin 11 neliometriä opiskelijaa kohden. TAMKin tiloissa luku oli 6 neliometriä ja yliopiston tiloissa 14 neliometriä.

Kokonaisopiskelijamäärässä on käytetty FTE-lukua. TAMKin opiskelijamäärä kattaa kaikki TAMKin opiskelijat ja lukua verrataan Kuntokatu 3:n neliömääriin.

m² / HENKILÖSTÖN JÄSEN

63 70 TAMK
61 YO

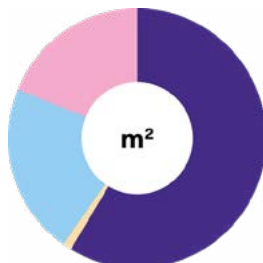
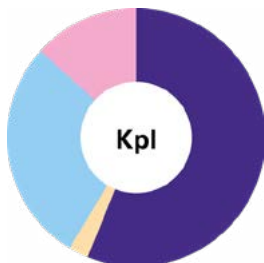
Korkeakouluyhteisön tilojen pinta-ala oli keskimäärin 63 neliometriä henkilöstön jäsentä kohden. TAMKin tiloissa luku oli 70 neliometriä ja yliopiston tiloissa 61 neliometriä.

Henkilöstön määrässä on käytetty HTV-lukua.

Laboratoriotiloista

Yliopiston kaikista tiloista 17 % on laboratoriotilaa tai niihin kytkeytyvää aputilaa. TAMKin osalta vastaava luku on 18 %. Jos huomioidaan koko yhteisön tilat, noin 17 % kaikista tiloista on laboratoriotilaa. Vertailukohteena on käytetty kaikkia paying+ -tiloja. Tiloihin ei olla huomioitu mm. erityisvarusteltuja luokkatiloja tai muuta tutkimukseen käytettyä erityistilaa joka ei ole luokiteltu laboratorioliksi. Alla olevassa taulukossa ovat laboratoriotiloiksi määritellyt tilat kampuksittain tilahallintajärjestelmän mukaan.

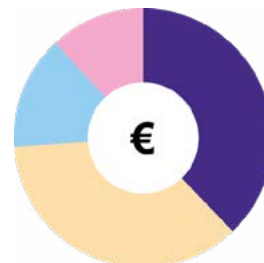
Kampus	Kappalemäärä	Pinta-ala, neliömäärä
 Hervanta	445	18 980
 Keskusta	19	370
 Kauppi	221	6 930
 TAMK	105	6 020
Yhteensä	790	32 300

Tilakustannuksista

Tilakustannukset muodostuvat pääoma- ja ylläpitovuokrasta. Kustannukset sisältävät kaikki lisävuokrat, vuokra- ja vuokravaihtokustannukset sekä etäkampuksien vuokrat. Yliopiston kampusten osalta kyseessä on vuoden 2019 vuosivuokraennuste ja TAMKin osalta vuoden 2018 toteuma. TAMKin osalta se sisältää noin 1,5 miljoonaa Kuntokatu 3 kiinteistön poistoja. Kustannuksissa ei ole huomioituna kiinteistö- ja tilapalveluiden muita tila- ja kiinteistökustannuksia.

Kampus	Kustannukset vuodessa
 Hervanta	16 255 200 €
 Keskusta	15 398 300 €
 Kauppi	6 079 500 €
 TAMK	5 102 700 €
Yhteensä	42 835 700 €

”Tiede viihtyy lievässä ahtaudessa”

Kampuskehityksestä sanottua, haastattelut tehty keväällä 2019.

”Digitaalisuus on jotain muuta kuin nykyinen prosessi digitaalisessa muodossa”

Kampuskehityksestä sanottua, haastattelut tehty keväällä 2019.

Tilat – nykytila ja kehittämistarpeet

Johdon ja avainhenkilöiden haastatteluissa tiloista, toimintaympäristöstä ja toiminnasta haettiin näkemyksiä myös lomakekyselyllä.

Haastateltavien näkemyksiä tilojen, toimintaympäristön ja toiminnan eri osatekijöiden nykytilasta sekä olennaisimmista tekijöistä ja kehittämistarpeista kerättiin lomakevastauksin. Kyselyn eri teemat olivat tilat, toimintaympäristö ja toiminta.

Tilat

Tiloihin liittyviä näkemyksiä kerättiin seuraavien osa-alueiden kautta; muuntojoustavuus, energiatehokkuus, tilajakaumat, kustannustehokkuus, tilojen kunto, turvallisuus, tilavarustelut ja tilojen riittävyys. Näistä suurimman painoarvon saivat muuntojoustavuus ja tilojen riittävyys.

Tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi nousi tilojen muuntojoustavuus, riittävyys ja tilajakaumat.

Toimintaympäristö

Toimintaympäristöön liittyviä näkemyksiä kerättiin seuraavien osa-alueiden kautta; sisäilmaolosuhteet, muunneltavuus, digitaalisuus, esteettisyys, ekologisuus, käyttötarkoituksen mukaisuus, avoimuus, turvallisuuskulttuuri ja saavutettavuus. Toimintaympäristöä arvoettaessa käyttötarkoituksen mukaisuus nousi selkeästi ykköseksi. Toimintaympäristön muunneltavuus ja sisäilmaolosuhteet olivat painoarvoltaan seuraavia.

Muunneltavuus, sisäilmaolosuhteet ja käyttötarkoituksen mukaisuus valikoituivat kehittämisen arvoisiksi.

Toiminta

Toimintaan liittyviä näkemyksiä kerättiin seuraavien osa-alueiden kautta; vastuullisuus, tilahallinta, yhteiskäyttöisyys, tilavaraukset, tilapalvelut ja käyttö. Toiminnan kohdalla suurin painoarvo annettiin yhteiskäyttöisyydelle, tilojen käytölle ja vastuullisuudelle. Nämä olivat myös tärkeimmiksi arvetut kehittämistä vaativat osa-alueet.

”Lokaatio aiheuttaa identiteetin tunteen, yhteistyö vaatii yhteisiä ympäristöjä”

Kampuskehityksestä sanottua, haastattelut tehty keväällä 2019.

Tilavarusteluihin liittyvän digitaalisuuden nykytila

Nykytilanne - Keskustakampus ja Kauppi

Campusta on pääosin vastannut av-tilavarustelujen kehittämisestä ja ylläpidosta. Käytössä on eri aikakausina hankittuja laitteistoja erilaisin kokoonpanoin. Tilavarustelun kehittäminen ja laitteistojen ylläpito ei ole perustunut elinkaarimalliin vaan kulloinkin hankitut ratkaisut laitteistoihin on toteutettu enemmän yksittäistapauksina ja käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa. Keskustakampuksella tilojen av-varustelu on osin vanhentunut eikä enää vastaa nykyisiä vaatimuksia. Kaupin kampuksella Arvossa on ajanmukainen ja monipuolinen av-varustelu: tilavarustelu on tehty talon valmistumisen yhteydessä.

Nykytilanne - Hervanta

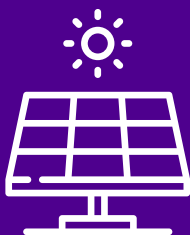
Tilapalvelut on pääosin vastannut tilavarustelujen kehittämisestä ja ylläpidosta. Käytössä on eri aikakausina hankittuja laitteistoja erilaisin kokoonpanoin. Tilavarustelun kehittäminen ja laitteistojen ylläpito ei ole perustunut elinkaarimalliin vaan kulloinkin hankitut ratkaisut laitteistoihin on toteutettu enemmän yksittäistapauksina ja käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa. Av-varustelu on pääosin ajanmukainen, mutta käyttökokemus vaihtelee tiloittain.

Nykytilanne - TAMK

Tietohallinto on vastannut keskitetysti tilojen av-laitteistoista sekä niihin liittyvistä ratkaisuista ja palveluista. Kokonaisuutta on kehitetty ja ylläpidetty suunnitelmallisesti elinkaarimallin mukaan: laitteet ja varusteen on kirjattu tietohallinnon av-laiterekisteriin. Tavanomaisen opetustilojen ja neuvotteluhuoneiden tilavarusteluissa on pyritty helppokäyttöisyyteen ja yksinkertaisuuteen. Auditoriot on varusteltu monipuolisesti ja niiden käyttöliittymät ovat keskenään mahdollisimman samanlaisia. Av-varustelu on pääosin ajanmukainen.

Toteutetut kehitysaskeleet

Tampereen yliopisto ja Tampereen ammattikorkeakoulu ovat liittyneet Hanselin Esitystekniikan laitteet palveluineen 2016–2018 (2020) -puitejärjestelyyn. Yliopisto ja TAMK ovat toteuttaneet tilakohtaisen AV-laitteistojen vakiointimallin, jossa luokkahuoneet sekä kokous- ja neuvottelutilat on luokiteltu eri tasoille. Näiden luokkien laitteistot on vakioitu optiomahdollisuuksineen. Vakiointimenettelyn perusteella on tavoitteena yhdenmukaistaa laitteistokantaa kaikilla kampusalueilla.

**Tampereen korkeakouluuyhteisön
kampuksilla olevissa kiinteistöissä on
vuoden 2019 alusta lähtien käytössä
100% uusiutuva sähköenergia.**

Tilojen käyttö

Perinteisesti korkeakouluissa tilojen käyttö on ruuhkahuippuista, viikonpäivien ja kelloaikojen mukaan muotoutuvaa ja kesäaikaisin verrattain vähäistä. Korkeakouluista riippumatta tilojen varausasteet ovat perinteisesti olleet alhaisia ja käyttöasteet jäivät vielä varaustilanteita alhaisemmiksi, esimerkiksi peruuttamattomien varausten tai muiden varauskäytänteisiin liittyvien seikkojen vuoksi tai henkilöstön liikkuvan työn takia.

Tällä taustalla tilojen käyttöä Tampereen korkeakouluuyhteisössä haluttiin tarkastella tästä näkökulmasta. Tilankäyttöselvitykset tehtiin opetus- ja kokoustilojen osalta viikolla 15. Lisäksi haluttiin selvittää henkilöstötilojen käyttöä, se tehtiin viikolla 20. Tilankäyttötutkimuksella tuloksia tarkastellaan vain kokonaisuusnäkökulmasta, ei henkilötasolla. Tiedot tilojen käytöstä kerättiin kävelytutkimuksina Your Survey -työkalun ja tabletin avulla samanaikaisesti kaikilla kampuksilla.

Tilankäyttöselvityksen tuloksia kävelytutkimusviikoilla

Opetus- ja kokoustilat viikolla 15

Käyttö	Ei varausta		Varaus		Yhteenveto	
	YO	TAMK	YO	TAMK	YO	TAMK
Ei käytössä	73 %	60 %	40 %	31 %	63 %	50 %
Käytössä	27 %	40 %	60 %	69 %	37 %	50 %
Käyntien lkm	2 019	840	894	427	2 913	1 231
Hlö määrä	10 %	10 %	30 %	30 %	20 %	20 %

Henkilöstötilat viikolla 20

Käyttö	Hervanta	Keskusta	TAMK	Kauppi	Yhteensä
Ei käytössä	55 %	61 %	52 %	52 %	57 %
Käytössä	45 %	39 %	48 %	48 %	43 %
Käyntien lkm	3 515	4 650	1 020	792	9 977
Hlö määrä	0,6	0,4	0,8	0,9	0,6

Kampusten tilavarausjärjestelmät ja käytänteet vaihtelevat. Tikkari- ja Lukkariprojekteilla kehitetään asiaa parhaillaan. TAMKin tilat ovat eri järjestelmässä.

Toimivat tilavaraus- ja vapautuskäytänteet tehostavat tilankäyttöä.

Selvityksessä mukana olevat opetus- ja kokoustilat kattoivat kaikki tilahallintajärjestelmissä olevat tilat kaikilla (pää)-kampuksilla ja ne kierrettiin kyseisenä ajankohtana 6 kertaa: kerran klo 8–9, kahdesti klo 10–12 ja 12–14 sekä kerran klo 15–16. Sovellukseen merkittiin, oliko tila käytössä ja käyttäjämäärä vs. tilankoko (prosentteina). Käyntimääriä tiloissa selvityksen aikana oli yhteensä 4144. Epätarkkuutta kerättyyn dataa tuo se, että järjestelmä ei pystynyt keräämään aikaleimoja tehdyistä kirjauksista, jolloin niiden vertaaminen varustietoihin kahden tunnin jaksoilla ei ole täysin luotettavaa. Tämän vuoksi kahden tunnin jaksoista poistettiin jälkimmäinen tunti.

Henkilöstötilojen käytön selvityksessä tavoitteena oli selvittää henkilöstötilojen käyttöä. Kaikki tilan-

hallintajärjestelmässä löytyvät henkilöstötilat kierrettiin klo 9–11 ja klo 13–16. Viikonpäiviä, jolloin selvitys suoritettiin eri tiloissa ei oltu ennalta määritelty. Kävelytutkimus suoritettiin viikon aikana jokaisella kampuksella 4 kertaa. Käyntimääriä tiloissa selvityksen aikana oli yhteensä 9977. Tilakohtaisesti sovellukseen merkittiin tilantarkistus ja tilassa läsnäolevien työntekijöiden määrä.

Tilankäyttötutkimukset on tarkoitus toistaa syksyllä samalla sabluunalla. Kevään selvitykset antavat kuitenkin hyvän suunnan tilojen käytöstä tällä hetkellä. Jatkoselvitystä vaatii vielä tilojen täyttöaste eli se, miten hyvin onnistutaan linkittämään oppimistiloissa sopivan kokoiset ryhmät ja käytössä olevat tilat sekä toimistoissa niitä käytävä henkilömäärä ja toimiston koko.

Kohti korkeakoulu yhteisön tulevaisuuden kampusympäristöjä

Kampuskehityksen tavoitteena on yhdessä luoda Tampereen korkeakoulu yhteisön tuloksellista toimintaa tarkoituksenmukaisella tavalla palveleva kampusympäristö. Kampuskehityksessä kehittämisen vaikutusalue on laaja ja sen rajapinnat ovat kaikessa yhteisön tekemisessä, niinpä onkin erityisen tärkeää saada koko yhteisö mukaan ratkaisujen luontiin tilallisen ja toiminnallisen kehityksen vuoropuheluna.

Kampuskehityshanke on yksi yliopiston viidestä strategisesta hankkeesta. Kampuskehityksen olemassaolo perustuu korkeakoulu yhteisön strategiaan.

Kampuskehitys toteutti vuonna 2019 nykytila-analyysin. Nykytilanalyysia varten käytiin aktiivista vuoropuhelua haastattelujen ja kyselyjen avulla tilojen käyttäjien kanssa, sekä asetettiin yhteisiä tavoitteita kampusten kehittämiseen.

Kampuskehityksen teesit ovat teemoja, jotka ovat toistuneet haastatteluissa. Haastateltavat ovat edustaneet yliopiston ja ammattikorkeakoulun johtoa, luottamusjohtoa ja avaintoimijoita, lisäksi opiskelijanäkökulmaa haettiin TREY:n ja Tamkon kautta.

Näkemyksiä täydennettiin toukokuussa kahden viikon aikana avoimen Flinga-alustan avulla siten, että henkilöstö- ja opiskelijanäkemykset kampusvision kannalta tärkeistä asioista kerättiin omille alustoilleen.

Haastatteluiden ja Flingan myötä teemat hioutuivat kampuskehityksen kahdeksaksi teesiksi: Monikäyttöiset ja muuntuvat tilaratkaisut, Tiloja kohtaamisia ja yhdessä tekemistä varten, fyysisesti ja digitaalisesti saavutettava kampus, Tavoitteita tukevat työ- ja oppimisympäristöt, Viihtyisä, houkutteleva ja hyvinvoiva kampus, Yhteiskäyttöinen ja vastuullinen ote, Ympäristönsä vaikuttava avoin yhteisö sekä Korkeakoulu yhteisön rakentumista edistävä malli.

Nykytila-analyysia ja teesien muodostamista seuraa yhteisiä tavoitteita palveleva tulevaisuuskuvaan määrittäminen, käyttäjäymmärryksen syventäminen, eri tila- ja kampusratkaisujen skenaariointi ja toteutusvaihtoehtojen tarkastelu sekä kampuskehitysstrategian luominen.

Kampuskehitys ei etene perinteisessä lineaarisessa mallissa, vaan kehittäminen käyttäjävuorovaikutuksessa on luonteeltaan syklistä ja iteratiivista.

Tärkeää on, että lyhyen aikavälin toimenpiteet edistävät pidemmällä aikavälillä tavoiteltavaa kampusvisiota.

**”Kampuksella saat elämän-
makuisen flowkokemuksen”**

Kampuskehityksestä sanottua, haastattelut tehty keväällä 2019.

Käyttäjensä mukainen kampus

Tarkoituksenmukaisimmillaan toimintaympäristöt ovat silloin, kun ne aidosti kohtaavat käyttäjätarpeet. Tampereen korkeakoulu yhteisön kampuskehityksen toiminnallinen valinta on käyttäjäkeskeisyys. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kehitykseen otetaan mukaan tilojen eri käyttäjäryhmät. Tämä ilmenee osallistavana työskentelyotteena mm. tilamuutosten lähtötietojen keruussa ja suunnitteluratkaisujen luomisessa. Käyttökokemusten keruu ja huomioon ottaminen jatkotyössä vahvistaa tätä lähestymistapaa.

”Yhteisön henkisiä gappeja pienemmäksi fyysisellä läheisyydellä”

Kampuskehityksestä sanottua, haastattelut tehty keväällä 2019.

Kampuskehityksen toimenpiteistä

Nykytila-analyysin ja yhteisön strategisten tavoitteiden ja arvojen pohjalta peilaten kampuskehityksen toimenpiteiden tulisi liittyä vetovoimaisuuteen, tarkoituksenmukaisuuteen, vastuullisuuteen ja mahdollistavuuteen. Tämän pohjalta muodostuu neljä isoa toimenpidekokonaisuutta, jotka kohdistuvat tutkimusinfraan, oppimisympäristöihin, työympäristöihin ja kohtaamiseen. Ne kuvataan tarkemmin alla olevassa taulukossa.

Kampuskehityksen perustoimenpiteet

TYÖYMPÄRISTÖT TUKEVAT HYVÄÄ ARKEA JA YHTEISÖN UUDISTUMISTA

Toimintolähtöisten, yhteisön uudistumista tukevien työympäristöjen luominen.

Uudistetaan työympäristöt luomalla eri työntekoprofiileille paremman käyttöasteen saavuttavat työympäristöratkaisut, jotka tukevat yhteisön sisällä tapahtuvaa liikettä ja yhteistyötä ja mahdollistavat tilojen vähentämisen. Kehitetään palveluympäristöjä tilallisin ja digitaalisin keinoin saavutettaviksi.

OPPIMISYMPÄRISTÖT MAHDOLLISTAVAT

Oppimisympäristöjen uudistaminen ja kehittäminen muunneltavuutta, monikäyttöisyyttä, aikaan ja paikkaan sitomattomuutta ja uutta pedagogiikkaa tukemaan.

Päivitetään oppimisympäristöt monikäyttöisyyttä, muunneltavuutta ja digitalisuuden hyödyntämisen vaatimuksia ja ammatillisten kompetenssien luomista vastaaviksi, tiivistetään tilankäyttöä ja parannetaan oppimisympäristöjen käyttöastetta toiminnallisilla ratkaisuilla.

KOHTAAMISTA TUETAAN TILALLISIN KEINON

Korkeakoulu yhteisön sisällä ja toimintaympäristön suuntaan tapahtuvan kohtaamista ja avautumista edistävien ratkaisujen luominen.

Työnteko ja opiskelu eri kampuksilla tehdään joustavaksi, kampuksien houkuttelevuutta parannetaan, arjen- ja hyvinvoinnin palveluita kampuksilla kehitetään ja monikäyttäjäympäristöjä luodaan korkeakoulun tarpeista. Korkeakoulu ympäristö on läsnä myös kampuksen ulkopuolella olevissa kehittämisen ilmiöissä ja ympäristöissä.

TUTKIMUSINFRA TOIMII JA KEHITTYY

Laadukkaan tutkimusinfraan ylläpitäminen ja kehittäminen tarkoituksenmukaisissa lokaitoissa.

Tunnistetaan infraan kehittämistarpeet, yhteiskäytön mahdollisuudet sekä parhaat lokaatiot yhteisille tavoitteille ja osaamisen ristiinkäytölle ja kokonaisuuden joustavalla kehittämiselle. Infraan taso houkuttelee parhaita osaajia ja mahdollistaa niin hyvät hankkeet kuin laadukkaat opetusympäristöt.

Erityistä pohdittavaa

Oman mausteensa kampuskehityksen pohdintoihin tuovat jatkuvan oppimisen mukaan tuomat näkökulmat oppimisympäristöihin sekä digitalisaation kehittymisen tahti ja sen vaikutukset oppis- ja työympäristöihimme (Digivisio). Molemmat näistä heijastelevat varmuudella luotaviin kampusratkaisuihin ja niitä tulisi voida ennakoida, siinä missä muitakin muuttujia, kuten väestökehitystä ja sen ilmeistä vaikutusta korkeakoulujen tulevaisuudessa tarvitsemiin tilaresursseihin.

Koko yhteisön ratkaisuista

Haastattelujen yksi keskeisistä tavoitteista oli selvittää avainhenkilöiden näkemyksiä siitä, miten kampuskehitystä tulisi tarkastella koko korkeakoulu yhteisön näkökulmasta. Kuinka aidosti suuntana tulisi olla yhteiset tilaresurssit ja mitä se voisi tarkoittaa käytännössä? Käytyä keskustelua summaa hyvin yhteistyön ja yhteisten tavoitteiden vaatimien yhteisten ympäristöjen tunnistaminen ja niiden toteuttaminen ratkaisulla, joissa korkeakoulu yhteisön eri osapuolet eivät heikenny.

Keskeisiä esille nostettuja teemoja tarkasteltavaksi tarkemmin ovat taloudelliset reunaehdot, konkreettiset kampusratkaisut ja niihin liittyvä liike ja sen suunta, yhteisön eri osapuolten identiteetti, infrapohjaisuus, yhdessä tekeminen ja törmäyttäminen, muutoksen johtaminen sekä substanssit ja ilmiöt. Opiskelijälähtöisyys nousi esiin kenties toivottua vähemmän. Lyhyellä aikavälillä nähtiin tärkeänä henkilöstön yhteisten työympäristöjen ratkaisut kaikilla kampuksilla.

Koko yhteisön kampuskehityksestä sanottua

"Mieluummin pidetään henkilöt kuin tilat"

"Jengin sekoittamisen tarpeen täytyy mennä valtasuhteiden tarkastelun yläpuolelle"

"Katseen pitää olla eteenpäin, ei alaspäin ja olisi edettävä pian kaikilla rintamilla"

"Kunhan muistetaan diversiteettien huomioiminen, erilaisuudesta nousee tulevaisuuden mahdollisuudet"

"Tieteenalojen siilot eivät ole toivottavia, sillä jos ei sekoiteta, ei uudistuta"

"Olisi tunnistettava yhteistyön areenat seuraavan sukupolven korkeakoulua varten"

"Liikkuuko 30 000 vai 4 400?"

"Yritysyhteistyö on se juttu"

"Infran ei lopulta tulisi määrittää ratkaisuja"

"Moniammatillisuus- ja tieteisyys tarvitsee kohtaamispaikkoja"

"Ammattikorkeakoulu yhteisön ja profiilin säilyttäminen on tärkeää"

Kampuskehityksestä sanottua, haastattelut tehty keväällä 2019.

Yhdessä eteenpäin

Seuraavaksi kampuskehityksen suunnassa on tarkoituksenmukaista luoda näkemyksiä isoista linjoista ja kehittämisen suunnasta, jonka jälkeen toimenpiteitä voidaan tehdä sovittua suuntaa tukien niin lyhyellä kuin pidemmällä aikajänteellä niin pienemmissä kuin isommisakin toimenpiteissä. Tampereen kampuskonaisuus on laaja ja kansallisesti niin neliössään kuin opiskelijamäärässään kärkikastissa, mikä kehittämisen näkökulmasta asettaa omat vaatimuksensa.

Käyttäjakeskeisen valinnan kautta erilaiset kokeilut, protot ja demot kampuskehityksen päälinjojen suunnassa mahdollistavat vuorovaikutuksen käyttäjien kanssa ja luovat perustaa isomman skaalan ratkaisuihin.

Kampuskehityksen teesit

MONIKÄYTTÖISET JA MUUNTUVAT TILARATKAISUT

Tilat joustavat tekemisen mukana. Käyttäjät tulevat niin yhteisön sisältä kuin muualta yhteiskunnasta. Tilat avoimina oppimisympäristöinä mahdollistavat monialaisen tekemisen.

Korkeakoulu yhteisön tilaratkaisut ovat monikäyttöisiä, muuntuvia ja ne joustavat tekemisen mukana. Tilat ovat toiminnallisia ja tarkoituksenmukaisia ja kulkevat ergonomian esteettisyyden edellä. Tiloja käytetään yhdessä ja ne jaetaan erityyppisten käyttäjäryhmien kesken. Korkeakoulu yhteisön monialaisuus ja monitieteellisyys luo uusia mahdollisuuksia.

Kun pedagogiset tavat muuttuvat, perinteisten oppimistilojen tarve vähentyy. Yhteisöllisyyttä tukevat tilat ja avoimet oppimisympäristöt nousevat suurempaan rooliin hiljaisen työn tiloja unohtamatta. Digitaalisation kautta voidaan mahdollistaa opetusyhteistyötä, jolloin myös kansainvälinen yhteistyö korostuu.

TILOJA KOHTAAMISIA JA YHDESSÄ TEKEMISTÄ VARTEN

Tilat mahdollistavat ihmisten ja ilmiöiden kohtaamisen sekä yhdessä tekemisen. Yhteisö vahvistuu yhdessä tekemällä.

Yliopistojen ja AMK:n yhdistymisen hyödyt on saatava toteutumaan. Vahvuudet, jotka tulevat terveyden, tekniikan ja yhteiskunnan liitosta, luovat uudenlaista toiminnallisuutta. Digitalisaation keskellä sosiaalisten kohtaamisten merkitys fyysisessä tilassa korostuu.

Yhteistyön mahdollistamiseksi tarvitaan tiloja, joissa törmäytetään ajatuksia ja ihmisiä. Opintojen ottaminen toisilta kampuksilta tehdään helpoksi ja joustavaksi.

VIIHTYISÄ, HOUKUTTELEVA JA HYVINVOIVA KAMPUS

Arjen palvelut ovat osa kampuskokemusta. Kampuselle tuleminen antaa enemmän; tilat luovat viihtyvyyttä, ympäristöön halutaan tulla viettämään aikaa, tapaamaan muita. Kampus elää ja on käyttäjiensä näköinen.

On ajankohtaista miettiä, millä lisätään vetovoimaa tulla kampuselle samaan aikaan, kun digitaalisuutta lisätään. Yhteisöllisyys ja digitaalisuus ovat trendejä, jotka vetävät eri suuntiin. Yhteisten tilojen viihtyisyyteen ja moninaisuuteen on syytä panostaa. Oppimisympäristöjen tulee olla visuaalisesti kiinnostavia. Arjen palvelut ovat osa kampuskokemusta. Hyvinvointi ja sen tukeminen ovat keskiössä.

YHTEISKÄYTTÖINEN JA VASTUULLINEN OTE

Tilat ovat tehokkaassa käytössä laajasti eri toimijoilla. Tilat ovat kestäviä ja ympäristökysymykset otetaan huomioon. Yhteiskunta saadaan osaksi kampuksia.

Vastuullisuus kytketään vahvasti yhteen kustannustehokkuuden, hyvän käyttöasteen ja jaettujen resurssien kanssa. Tilojen jakaminen eri toimijoiden kesken on yksi keino parantaa tilojen käyttöastetta.

Vastuullisuuden teemaan kytkeytyy myös palveluiden saavutettavuus, miten niitä keskitetään fyysisesti säilyttäen lähituki ja luoden toimivat digitaalisen palvelun kanavat. Myös tilojen ekologisuuteen ja ympäristökysymyksiin kiinnitetään huomiota.

Kampuskehityksen teesit ovat teemoja, jotka ovat toistuneet kevään aikana tehdyissä noin viidessäkymmenessä haastattelussa. Haastateltavat ovat edustaneet yliopiston ja ammattikorkeakoulun johtoa, luottamusjohtoa ja avaintoimijoita, lisäksi opiskelijänäkökulmaa on haettu TREY:n ja Tamkon kautta.

Näkemyksiä täydennettiin toukokuussa kahden viikon aikana avoimen Flinga-alustan avulla siten, että henkilöstö- ja opiskelijänäkemukset kampusvision kannalta tärkeitä asioista kerättiin omille alustoilleen. Haastatteluiden ja Flingan myötä teemat ovat hioutuneet kampuskehityksen kahdeksaksi teesiksi.

FYYSISESTI JA DIGITAALISESTI SAAVUTETTAVA KAMPUS

Kampus on ajasta ja paikasta riippumaton, työskentele siellä missä olet. Fyysinen ja digitaalinen ympäristö luo puitteet joustavalle työskentelylle.

Kampukset ovat ajasta ja paikasta riippumattomia ja luovat puitteet joustavalle työskentelylle. Digitaalisuuden myötä luennoilla voidaan käydä kotisohvalta tai työskentelytilasta.

Fyysinen saavutettavuus on menestystekijä. Kampusten sijoittuminen ja yhteistyökumppaneiden sijainti on tärkeää. Yleiskäyttöiset tilat ja toisaalta vahvan erikoistumisen tilat toimivat vetovoimatekijöinä.

Digitaalisuus ei ole enää pullonkaula, vaan kiinni kulttuurista ja opetuksen tavoista. Tiloihin tarvitaan yhtenäinen käyttöliittymä ja varustelu ja niissä pitää olla riittävästi sähköä ja verkkoa.

TAVOITTEITA TUKEVAT TYÖ- JA OPPIMISYMPÄRISTÖT

Erilaiset oppijat ja työskentelytavat otetaan huomioon ympäristöissä. Tilat ovat tarkoituksenmukaisia ja laadukkaita; on hiljaisen työn tilat, yhdessä tekemistä ja vuorovaikutusta lisäävät tilat ja oppimista tukevat tilat.

Monialaiseen oppimiseen ja erilaisiin työtilanteisiin tarvitaan sopivia oppimis- ja työympäristöjä niin että tilat ovat mahdollisimman monipuolisessa käytössä. Tukitilat ja vyöhykejajattelu on tärkeää.

Asiantuntijatyön näkökulmasta palveluiden ja infran tulisi toimia kaikkialla, jotta olisi helppoa toimia kampuksella kuin kampuksella. Kaikilla kampuksilla tulisi olla henkilöstölle ja opiskelijoille yhteisesti käytettäviä ja helposti varattavia ja vapautettavia tiloja. Tutkimusympäristöt ovat laadukkaita ja kehittyvät tarpeiden mukaan.

YMPÄRISTÖÖNSÄ VAIKUTTAVA AVOIN YHTEISÖ

Toimintaympäristö avautuu ja korkeakoulu on osa yhteiskuntaa. Yliopistokampukset koetaan yhteisinä, vuorovaikutus on helppoa ja tilat ovat olohuoneena kaikille.

Kampukset toimivat rajattomasti osana globaalia toimintaympäristöä. Niiden tulisi uskaltaa levittäytyä laajalle ja avata ovia. Sijainti ja saavutettavuus ovat tärkeitä. Tutkimusta, koulutusta ja jatkuvaa oppimista voitaisiin tuoda lähelle. Kahvilat ja muut palvelut voisivat toimia julkisena tilana kaikille.

Korkeakouluyhteisön tulisi vastata nopean yhteiskunnallisen vaikuttamisen tarpeen megatrendiin, jolloin kyky aueta ja olla dialogissa on merkityksellinen.

KORKEAKOULUYHTEISÖN RAKENTUMISTA EDISTÄVÄ MALLI

Tehdään yhdessä. Tampereen korkeakouluyhteisö rakentaa rohkeasti uutta. Kampukset luovat mahdollisuuksia yhteisönä.

Monitieteellisyys on valtti ja tapa erottautua. Uudet innovaatiot ja ratkaisut vaativat teknologian ja ihmistieteiden yhteistyötä. Kampukset jaetaan jatkossa yritysten kanssa, kuten Hervannassa ja Tohlopissa jo näkyy.

Koulutuksen kannalta tutkimusympäristöjen tulee olla ajantasaisia. Tietyn yksikön/toiminnon henkilöillä olisi hyvä olla mahdollisuus etsiä lähelle toisiaan.

Vaikuttavuutta yhdessä!
KAMPUSKEHITYS

kampuskehitys@tuni.fi

Instagram:
TAU&TAMK Kampuskehitys

Twitter:
Tampereen korkeakoulu yhteisön
kampuskehitys